

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.10.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Стандарт

✓ **Замразяват годините за пенсиониране**

От 1 юли таванът на парите за старини става 840 лв.

Замразяват започналото преди две години вдигане на необходимия стаж и възраст за пенсиониране. Това обаче ще важи само за масовата категория труд - трета. За работещите при тежки условия - първа и втора категория, ще продължи вдигането на стажа и пенсионната възраст с 4 месеца. Това пише в проекта на бюджет на НОИ, който беше приет от надзорния съвет на ведомството. През 2014 г. жените при първа категория труд ще се пенсионираат на 48 години, а мъжете - на 53 г. За втора категория възрастта за пенсиониране на жените става 53 години, а за мъжете - 58 години. Увеличението на тавана на пенсиите от 770 лв. на 840 лв. ще стане не от 1 януари, а от 1 юли 2014 г. Така вдигането на максималната пенсия става 6 месеца след увеличението на максималния осигурителен доход, от който зависи. От 1 януари най-високото възнаграждение, върху което се плащат вноски за пенсия и здраве, става 2400 лв. при сегашни 2200 лв. За първи път средната пенсия в България ще премине границата от 300 лв. и ще стане 307 лв., каза социалният министър Хасан Адемов. Заради вдигането на пенсиите с швейцарското правило от средата на 2014 г., новия таван на пенсиите и вдигането на минималната пенсия от 150 на 154,50 лв., през 2014 г. парите за старост ще се увеличат с 400 млн. лв. до 8,1 млрд. лв., което е 10% от БВП. Дефицитът в НОИ обаче ще остане 1,9 млрд. лв. като ще бъде покрит с при от държавния бюджет. Сметките на НОИ са правени, без да се отчете намерението на БСП да премахне възрастта за пенсиониране при военните и възможността за по-ранно пенсиониране с до 2 години за масовата трета категория труд. Това би довело до ръст в разходите за пенсии съответно с 2,7 млн. лв. за 800 военни и 35 млн. лв. за ранно пенсиониране. Синдикатите не подкрепиха бюджета на НОИ заради замразеното вече четвърта година най-ниско обезпечение за безработица от 7,20 лв. на ден. Работодателите са гласували бюджета на НОИ, но без разпоредбите за вдигане средно с 2,6% на минималните осигурителни доходи и осигурителния таван от 2400 лв. Бизнесът се обяви и против предложената от социалния министър Хасан Адемов формула за вдигане на минималната заплата. Работодателските организации не приемат идеята най-ниското месечно възнаграждение да е между 35% и 55% от средното за страната. Адемов предлага и минималната заплата да се индексира всяка година с размера на инфлацията.

Вестник Труд

✓ **Договорки за бюджета до последно на среща в резиденция "Лозенец"**

Преговорите за бюджета между правителството и депутатите от БСП и ДПС продължават до последно. В 18 часа днес министрите се събраха на среща с председателите на водещите парламентарни комисии в резиденция "Лозенец", за да обсъдят последни детайли около финансовия план на държавата за 2014 г., научи "Труд". Според запознати натискът върху финансовото министерство за всякакви корекции на първоначалния проект е огромен и буквално всеки ден по политически съображения се променят ключови показатели. Въпреки че проектобюджетът би трябвало да се изчислява на базата на прогнозирания икономически растеж за следващата година, реално приходите в него се нагаждали според натиска от парламентарните групи за едни или други харчове. Само за няколко дни миналата седмица например ръстът на очакваните данъчни приходи се промени от 800 млн. лв. на 1-1,2 млрд. лв., а според последната неофициална информация се е качил до 1,4 млрд. лв. Това е ясен сигнал, че претенциите на управляващите за нови разходи непрекъснато се увеличават, но не е сигурно, че могат реално да бъдат поети. Още преди началото на срещата се очакваше една от най-спорните теми да бъде тази за съкращенията на бюджетите и на служителите в министерствата. Засега плановете за редукция с около 10% не са отменени, но има договореност за индивидуален подход към всяко ведомство. Обсъждано е и закриване на цели структури. Имало е и известни спорове около механизма на управление на средствата от 600 млн. лв. за регионите и за образование, за които ведомствата ще се състезават на конкурсен принцип. Според запознати част от министрите са обсъдили и някои проблеми в изпълнението на актуализирания бюджет 2013. Причината е, че в момента данъчните приходи значително изостават от заложеното. Това поставя под въпрос редица плащания до края на годината, включително коледните добавки за пенсионерите. Договореностите от срещата така и не станаха ясни до късно снощи. Никой вече не смее да прогнозира кога проектобюджетът ще бъде обявен официално.

✓ Сивият сектор върти над 50 млн. литра алкохол

Между 50 и 70 млн. литра високоалкохолни напитки на българския пазар идват от "зоната на здрача" - т.е. от сивия сектор, категорични са от Асоциацията на производителите и вносителите на спиртни напитки.

По последни данни легалното производство в страната през 2012 г. на етилов алкохол, дестилати и спиртни напитки е 111,9 млн. литра, сочи статистиката на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Така излиза, че алкохолът от сивия сектор се равнява и дори надхвърля половината от легалното производство.

Данните се потвърждават от Националната лозаро-винарска камара. В страната съществуват около 750 000 дка лозя, от които т.г. се очаква реколта от 350 000 т грозде. От тези добиви само 200 000 тона влизат във винпромите, останалите 150 000 са за сивия сектор.

Моторът

Моторът на черния пазар обаче не са мераклиите, които варят нелегално в задния двор по няколко литра ракия за зимата.

По-скоро сивият сектор е в подем заради целогодишната работа на селските казани, за които има съмнения, че се ползват като промишлени спиртоварни. Затова от години Асоциацията на производителите и вносителите на спиртни напитки настоява държавата да разрешава селските казани да се ползват за варене на ракия само от пролетта до есента, т.е. от появата на първите вишни и череша през гроздобера до най-късните есенни круши и сливи.

Оправданията, че в останалото време се преварява старо вино на ракия не могат да се приемат, защото ЕС позволява да се прави ракия само от грозде, а не от отлежало вино.

В тази ситуация губещи са и държавата, и коректните предприятия в бранша, които плащат данъци на хазната и осигуровки на работниците.

Нелегалните фабрики подбиват цените с ракия от 4-5 лв. за литър, докато легално произведената струва минимум 7 лв.

Минус 220 млн. лв.

Щетите за хазната също са значителни. Ако приемем, че произвежданите на тъмно 50-70 млн. литра са от най-разпространения на нашия пазар 40-градусов алкохол, загубите за фиска само от акциз са между 220 млн. и 308 млн. лв., тъй като налогът е 4,40 лв. за литър. Наред с това от производството на черно бюджетът губи и ДДС за още десетки милиони.

От официалните данни на Агенция "Митници" за 2012 г. става ясно, че нетните приходи от акцизи за алкохолни напитки м.г. са били 267,9 млн. лева, което е ръст от 2% на годишна база. Основна част от тях са приходите от акциз за високоалкохолни напитки (187 млн. лева), които нарастват с 0,8% спрямо същия период на предходната година.

По данни на бранша от малките дестилерии са събрани не повече от 900 000 лв.

За да покажат абсурдността на тази сума, от Агенцията по лозата и виното правят елементарна сметка. В техните регистри са вписани 78 000 гроздопроизводители. Ако приемем, че всеки един от тях е изварил за семейна консумация 30 литра ракия и за нея е платил 50% по-нисък от стандартния акциз (2,20 лв./литър при 40 градуса), законно произведените литри домашна ракия трябва да са 2 340 000 литра.

А за тях трябва да се платят 5,1 млн. лв. акциз.

Ментетата са опасни

Ракията на черно може да е много опасна, предупреждават лекари.

Първата ракия, която потича при варенето, е с високо съдържание на метилов алкохол, затова тя трябва да се изхвърли. В противен случай може да се стигне до отравяне.

"Случаите на отравяне с метилов алкохол в страната за година са около 50-60 и са много тежки. При отравяне с метилов алкохол човек трябва веднага да поеме малко количество етилов алкохол и спешно да потърси медицинска помощ", посочи наскоро д-р Маргарита Гешева, шеф на клиниката по токсикология в "Пирогов".

Под етилов алкохол се разбира водка, уиски, ракия. "За жалост повечето хора, отровени с метилов алкохол, разбират твърде късно, защото той се метаболизира бавно от организма и първите симптоми се появяват 24 часа по-късно. При такива случаи има почти 100% смъртност", добавя д-р Маргарита Гешева. Домашното производство на практика не се контролира от никого, затова крие рискове.

Десет винпрома затвориха за година

10 винпрома са затворили врати през 2012 г., личи от регистъра на министерството на икономиката, в който са записани всички легални производители на спиртни напитки у нас. Броят им се е свил от 81 на 91.

Причините са не само в икономическата и финансова криза. "Някои от тях не са били в състояние да изпълнят специфичните изисквания, свързани с контрола на митническите органи върху средствата за измерване на акцизни стоки. Финансовите средства, свързани с изпълнението на тези изисквания, са били непосилни.

Много производители са считали, че на малко по-късен етап ще успеят да преодолеят финансовите затруднения, които изпитват, но явно не са могли да се справят, поради което са прекратили производството си", пише в годишния доклад на министерството на икономиката за сектора.

По идея на финансовия министър Симеон Дянков всички винпроми бяха задължени да инсталират спиртомери, които да дават в онлайн режим данни на Агенция "Митници" за количествата алкохол, които произвеждат. Един такъв уред струва 20 000 евро.

В края на мандата си кабинетът "Борисов" изненадващо призна, че системата не работи съвършено, защото мери само количеството алкохол, но не и алкохолния градус. Имаше идея да се задължат винпромите да надградят системата, за да се отчитат и градусите, но не се стигна до реализацията.

Казанът за ракия - по стандарт

Асоциацията на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки настоява да има национален стандарт за казаните, в които се изварява алкохол. Браншът е категоричен, че така ще може да се гарантира чистотата и безопасността на ракията.

В Австрия например, където има над 27 хиляди домашни производители, всеки казан минава през служба, която е подобна на нашия Институт по стандартизация. Тя удостоверява от какво е направен и дали е вреден.

Най-подходящият метал за изработка на казан за ракия е медта, тъй като е добър топлопроводник. Освен това намалява вероятността от бактериално замърсяване на дестилата.

Заради по-ниските цени много хора си набавят съдове за изваряване на ракия от ромите срещу 300-400 лв. В тези случаи обаче има риск купувачът да бъде излъган и вместо казан от мед да получи съд от поцинкована ламарина или друг евтин метал.

Казаните от кована мед за домашно производство могат да се намерят на пазара на цени между 500 лева (50-литрови) и около 1000 лева за 120-литров комплект. Съдовете с по-голяма вместимост са по-скъпи - около 1600 лв. за комплект от 170 литра и около 1450 за 150 л.

1410 казана в страната

1410 са регистрираните селски казани в страната, по данни на Агенция "Митници". По буквата на закона те се водят "специализиран малък обект за дестилиране" с вместимост на съдовете до 1000 литра включително.

До 30 литра - с намален акциз

У нас могат да се изваряват до 30 литра ракия на домакинство с отстъпка в акциза. За това количество налогът е 550 лева за 1 хектолитър чист алкохол, или 2,20 лв. за литър 40-градусова ракия. Сметката обаче излиза солена, ако се прескочи тази летва. За всеки литър над трийсетия трябва да се заплаща пълната акцизна ставка от 1100 лева за 1 хектолитър чист алкохол или 4,40 лв. за 1 литър.

Ако някой бъде хванат, че прави ракия в нерегистриран казан, трябва да бъде наказан с глоба до 3 хил. лв. за физически лица и имуществена санкция от 2 хил. до 6 хил. лв. за юридически.

При повторно нарушение глобата за физически лица е от 2 хил. до 6 хил. лв., а имуществената санкция за юридически лица - от 4 хил. лв. до 12 хил. лв. Освен глобата, нарушителят дължи и акциз върху незаконно произведения алкохол, а съоръженията се отнемат в полза на държавата.

Година гратис за смяна на бандерола

Една година гратис даде Министерството на финансите на компаниите от алкохолния бранш, за да подменят старите бандероли с нови. Така акцизните стоки, облепени с действащите към момента бандероли, могат да се реализират в търговската мрежа до изчерпването им, но не по-късно от 31 декември 2014 година.

Единичната цена на бандерола за алкохола се променя от 0,030 на 0,032 лева, уточниха от Министерство на финансите (виж новия бандерол по-горе).

Досега гратисният период за смяна на бандеролите бе 6 месеца. Финансовият министър Петър Чобанов обяви, че ще удвои срока, за да могат търговците спокойно да реализират произведения алкохол и да не се получава паника на пазара с връщане на продукцията към края на гратиса.

Смяната на бандеролите се прави като мярка срещу фалшифицирането им. За последно подобна подмяна имаше преди около 4 години. За този период измамниците са успели да изкопират всички защити на ценните книжа, включително да дублират номерата им, и в момента на пазара има немалки количества алкохол с фалшиви бандероли, обясниха запознати.

Собствениците на акцизни складове трябва да върнат неизползваните бандероли в митницата, от която са ги получили, в 30-дневен срок от влизане в сила на новите образци. Въпреки смяната на бандеролите, акцизът върху алкохола догодина няма да се вдига.

Спасихме износа си за Острова

България бе една от страните в ЕС, която възрази още през м.г. срещу плановете на Великобритания да въведе минимална цена на алкохола с цел да ограничи консумацията. Лондон имаше идея да въведе минимална продажна цена, изчислена на базата на всеки градус алкохол. Целта бе да се намали злоупотребата с пиене, която струва на британското здравеопазване около 3,2 млрд. паунда годишно.

Още миналата година София внесе официално възражение за тази мярка пред Еврокомисията с мотив, че тя противоречи на правото на ЕС за свободно движение на стоки, услуги и капитали.

През 2012 г. за Острова сме изнесли 884 750 литра вино.

Нашето министерство на икономиката бе сигнализирано от тогавашния шеф на Асоциацията на производителите и вносителите на спиртни напитки Бранимир Ботев, който в момента е зам.-министър на икономиката с ресор туризъм. Официално на 18 юли т.г. Великобритания обяви, че се отказва от намеренията си да въвежда минимална цена на алкохола.

За разлика от вината, износът на български ракии за Острова е незначителен. t

Рекламираме в Китай и САЩ

От началото на 2013 г. винпромите могат да рекламират родните марки вина с европари в САЩ, Швейцария и Китай за три години напред. Проектът се изпълнява от Националната лозаро-винарска камара заедно с гръцката асоциация "Винопътищата на Северна Гърция".

Общият бюджет на промоцията е приблизително 2,1 млн. евро. Половината от проекта се финансира от ЕС, 30% са съфинансирани от фонд "Земеделие", а браншът осигурява 20% от средствата.

√ 9,3 млрд. лв. разходи, 4,4 млрд. лв. приходи

В приходната част на проектобюджета за следващата година се предвижда запазване на размерите на осигурителните вноски от т.г.

С 2,6% ще се увеличи средният осигурителен доход за следващата година, което като постъпления от осигурителни вноски е увеличение от 22,7 млн. лв.

Предвижда се увеличаване на размера на максималния осигурителен доход от 1 януари 2014 г. от сегашните 2200 лв. на 2400 лв. По информация на НАП към 30 юни 2013 г. около 90 хил. души са декларирали доходи над 2200 лв. Разчетите на НОИ показват, че от увеличението само от тази мярка се очакват допълнително постъпления от 37 млн. лв.

Приходите от осигурителни вноски и неданъчни приходи в консолидирания бюджет за следващата година са планирани в размер на 4 440 000 000 лв., като основната част от тях са осигурителни вноски, събирани от НАП - 3 556 000 000 лв. 854 млн. лв. са планираните вноски, които постъпват директно в НОИ от бюджетните предприятия. Спрямо очакваното изпълнение в тазгодишния бюджет около 240 млн. са заложен по-високи приходи.

Разходна част

През 2014 г. средният размер на пенсиите ще премине стратегическата граница от 300 лв. и ще стане 307,64 лв. От 1 юли следващата година минималната пенсия за стаж и възраст от 150 лв. ще нарасне на 154,50 лв., а таванът на всички новоотпускани пенсии ще се покачи от 770 лв. на 840 лв. предвижда запазване на критериите за достъп до пенсии на нивата от т.г. От 2014 г. не е предвидена промяна в пенсионирането на военнослужещите.

Замразява се изискването за стаж и възраст. От първи 1 юли следващата година всички пенсии ще се осъвременяват по "швейцарското правило" /50 процента от индекса на потребителските цени и 50 процента от ръста на средния осигурителен доход, като ще се формира увеличение от 3%. В проекта на бюджета на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ за 2014 г. предвидените увеличения на пенсии и социални плащания не са свързани с увеличаване на дефицита. Делът на разходите за пенсии през следващата година ще надмине 8 105 000 000 лв.

В разходната част на бюджета за 2014 г. се предвижда запазване на срока и продължителността на обезщетението за бременност и раждане. От 1 януари 2014 г. обезщетението за отглеждане на дете до 2 години се предвижда да нарасне от 310 на 340 лв.

Планираният размер на разходите е 9 365 000 000 лв., с малко над 400 млн.лв. в сравнение с т.г., като основната част от увеличението е за пенсии. По отношение на краткосрочните обезщетения са планирани с 4,7% повече. Най-големите разходи са за обезщетение за временна нетрудоспособност поради общо заболяване - 327 млн. лв, за обезщетения за бременност и раждане са планирани 271 млн. лв., за обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст - 155 млн. лв., а за парични обезщетения за безработица – 362 млн. лв. /3,1 процент повече/.

В консолидирания бюджет се формира недостиг от средства по четири от петте фонда на ДОО в размер на 1 985 000 000 лв. Този недостиг е предвидено да се балансира с излишъка в административния фонд на НОИ, където постъпва субсидията от държавния бюджет, обясни управителят на НОИ.

Синдикатите са гласували против проектобюджета, заради липсата на промяна в размера на минималните обезщетения за безработица. Работодателите са подкрепили проектобюджета на ДОО, с изключение на КРИБ, които изразили несъгласие с увеличаването на минималния и на максималния осигурителен доход от 2014 г.

През следващата година осигурените лица ще бъдат с 0,6% по-малко, а пенсионерите ще бъдат с около 800 повече, или общо 2,7 млн. души, по данни на НОИ.